

Riigikogu juhatus
Lossi plats 1a
10156 Tallinn

16. juuni 2026

Lgp Riigikogu juhatus!

Riigikogu liikmed pöördusid 9.04 teie poole ettepanekuga leida lahendus Vabariigi Valimiskomisjoni (VVK) avalike koosolekute probleemile. Ettepaneku eesmärk on tagada, et demokraatliku ühiskonnakorralduse jaoks olulisi arutelusid saaks jälgida nii Riigikogu liikmed kui laiem avalikkus, sh ajakirjandus.

Juhatus pole Riigikogu liikmete ettepanekule vastanud.

Edastatud VVK 27.04 seisukoht nr 12-19/26-25/1 puudutab valimiskaebuste menetlust ja isikuandmete küsimusi, kuid ei käsitle Riigikogu liikmete ettepanekut läbipaistvuse tagamise esimese sammuna teha kättesaadavaks vähemalt koosolekute audioülekanded ja audiosalvestised.

Avaldatud seisukohas jäetakse tähelepanuta, et VVK koosolekud on avalikkuse jaoks ainuke viis jälgida valimiste korraldust ning ettevalmistamist puudutavaid arutelusid. Viimasel viiel VVK koosolekul pole arutatud valimiskaebusi, vaid on kokku võetud ja arutatud viimaste KOV valimiste kogemust ning tutvustatud ja arutatud Vabariigi Presidendi ja 2027. aasta Riigikogu valimiste ettevalmistusi. Just selliste arutelude jälgimiseks on seadusandja näinud ette, et VVK koosolekud on reservatsioonideta avalikud.

Seejuures toimus mitte kuigi ammune VVK 26.03 avalik koosolek Riigikogu kantselei korraldatud otseülekandes, mis on järelvaadatav Riigikogu veebilehel. Vastupidiselt VVK seisukohas sisalduvale osutusele ülekannete ja järelvaadatavate salvestiste võimatusest näitab see, et VVK avalikest koosolekutest ülekannete tegemisele ei ole põhimõttelisi takistusi.

Seadusandja on näinud ette, et VVK koosolekud on avalikud, mis toob kaasa kohustuse see avalikkus ka sisuliselt tagada ning koosolekutel osalejatele kohustuse avalikkust taluda. Audioülekannete ja audiosalvestiste vorm on isikuandmete töötlemise aspektist vähimal määral koormav, kuid tagab avalikkusele elementaarse võimaluse koosolekutel toimunud arutelusid sisuliselt jälgida.

Palun juhatusel võtta ettepaneku suhtes põhjendatud seisukoht ning teavitada ettepaneku esitajaid, kas juhatus toetab esimese ja vähima sammuna VVK avalike koosolekute audioülekannete ja audiosalvestiste võimaldamist. Probleemi edasilükkamine ainult võimendab küsimusi sellest, kas seadusandjale ja avalikkusele on valimiste ettevalmistamise ning läbiviimise üle tagatud mitte üksnes formaalne, vaid ka sisuline demokraatlik kontroll.

Ettepaneku esitajate nimel

/allkirjastatud digitaalselt/

Varro Vooglaid
Riigikogu liige